

Programska izjava (Program Statement) Beogradskog fonda za političku izuzetnost

Ovom izjavom, zaposleni u organizaciji Beogradski fond za političku izuzetnost (u daljem tekstu: BFPE) izražavaju nameru da, u periodu od 1. juna 2016. do 31. maja 2018. godine, osmisle, pripreme i realizuju aktivnosti u okviru sledećih programskih celina:

1. Napredno političko obrazovanje

U daljem razvoju delatnosti koju od osnivanja smatramo osnovnom, polazimo od pretpostavke da potreba za razvojem kapaciteta nosilaca političkih funkcija u Srbiji nije prestala, naprotiv; već da je sada neophodno dodatno je unaprediti i prilagoditi rastućim zahtevima koji pre svega proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU), kao dominantnom okviru za modernizaciju našeg društva.

U tom smislu, nameravamo da nastavimo sa primenom metoda “reformskog kompasa” (u saradnji sa fondacijom Bertelsman), studije slučaja, simulacije odlučivanja i drugih interaktivnih načina rada. Naša namera je da ponudimo program koji je sveobuhvatan i što je moguće više prilagođen stvarnim okolnostima rada i izazovima na lokalnom i nacionalnom nivou vlasti, izbegavajući *ex cathedra* pristup i ceneći iskustva naših učesnika.

Okosnicu delovanja BFPE u ovoj programskoj celini predstavljaju aktivnosti-programi *Godišnji seminar, Regionalna akademija za javne politike (eng. Regional Policy Academy) i Akademija ženskog liderstva* koju BFPE realizuje zajednički sa Centrom modernih veština i Centrom za podršku ženama. Ključni partneri BFPE u ovoj programskoj oblasti su: Savet Evrope, Vilhelm Martens centar, Evropski fond za Balkan, Ambasada Velike Britanije u Srbiji i USAID.

U ovoj programskoj oblasti BFPE će dakle nastupati kao **nosilac obrazovnih programa** (eng. *education provider*).

2. Promocija i umrežavanje lidera mišljenja¹

Naročito smo ponosni na naša dostignuća u osmišljavanju i realizaciji događaja koji domaću i regionalnu *policy zajednicu* podstiču na razmišljanje, umrežavanje i delovanje u različitim politikama, a pre svih spoljnoj i bezbednosnoj. Verujemo kako, u kontekstu novih blokovskih podela, kontinuirane ekonomske nesigurnosti i rasta popularnosti populističkih i ekstremnih političkih opcija, potreba za takvim dijalogom koji je stalan i otvoren za drugačija mišljenja nikada nije bila veća. Naša bojazan je da čitavom regionu Zapadnog Balkana - odnosno, Jugoistočne Evrope - pretili da (p)ostane periferija, bez stvarne mogućnosti da na dešavanja utiče. U tom nastojanju, BFPE okuplja političar(k)e, *think-tanker(k)e*, aktiviste i aktivistkinje, one koji odluke donose, sprovode, tumače i kritikuju; suočava ih sa posledicama nečinjenja; i nastoji izvesti iz "zone komfora" (eng. *comfort zone*) kako bi podstakao debatu. Naglašavamo kako ćemo tokom 2016/17. godine nastojati da pružimo veću podršku dijalogu Beograda i Prištine, samostalno i u saradnji sa partnerima.

Naše aktivnosti u ovoj programskoj oblasti uključuju osmišljavanje, pripremu i realizaciju *Beogradskog bezbednosnog foruma* (BSF) kao najprestižnije konferencije te vrste "od Beča do Istanbula", koja ove godine doživljava svoje šesto izdanje; te *Beogradskih dijaloga*, platforme za dijalog i saradnju ključnih aktera u Berlinu i Beogradu o različitim problemima razvoja Srbije, sve u kontekstu podrške našoj zemlji na putu ka članstvu u EU.

BFPE navedene aktivnosti realizuje zajedno sa Evropskim pokretom u Srbiji i Beogradskim centrom za bezbednosnu politiku (kada je reč o BSF-u) odnosno Forumom Srbija-Nemačka (kada je reč o Beogradskim dijalozima). Lista naših partnera u ovoj programskoj oblasti kreće od strateških partnera BSF-a: Balkanskog fonda za demokratiju, fondacije Robert Boš, ženevskog Centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), Evropskog fonda za Balkan i Fondacija za otvoreno društvo (OSF); ali uključuje i niz drugih aktera - pre svih Nemačku agenciju za međunarodnu saradnju (GIZ) koja je podržala format Beogradskih dijaloga u inauguranoj, 2015. godini.

Tim BFPE stalno osmišljava inovativne formate u ovoj programskoj oblasti i ostaje otvoren za nova partnerstva. Primer jednog takvog formata jeste susret mladih lidera

¹ "Lideri mišljenja" u tumačenju BFPE jesu istaknuti pojedinci koji svojim sveukupnim delovanjem na javnoj sceni Srbije, regiona Zapadnog Balkana i Evrope zagovaraju promene koje se mogu nesporno uzeti kao pozitivne.

koji će u Beogradu ovog septembra biti realizovan zajedno sa fondacijom BMW/Kvant (Quandt).

U ovoj programskoj oblasti BFPE će dakle nastupati kao **posrednik u umrežavanju ključnih aktera** (eng. *matchmaker for stakeholders*).

3. Mešovite migracije

U razumevanju fenomena mešovitih migracija, BFPE sledi pre svega tumačenje UNHCR²; ali razmatra i fenomen-pretnju “odliva mozgova” (eng. *brain drain*) sa kojim se suočava ceo region; te neophodnost kvalitativnog unapređenja odnosa matice sa tzv. “novom dijasporom”³ kao potencijalno važnim činiocem razvoja Srbije.

Polazimo od pretpostavke kako je reč o nepovratnom i nezaustavljivom procesu u kome učestvuju “globalni Sever i globalni Jug” i kao takvom, jednom od najvećih izazova pred kojim će se naći EU i Srbija - kao njena potencijalna članica: izazovu koji ima svoju socijalnu, humanitarnu, bezbednosnu dimenziju. Svedoci smo kako je nezadovoljavajući odgovor niza aktera (s izuzetkom civilnog društva) na izbegličku i migrantsku krizu koja je eskalirala tokom 2015. godine.

Aktivnosti BFPE u ovoj programskoj oblasti se prvi put uokviruju u jednu celinu i uključivaće: istraživanje problema koji proizilaze iz primene instituta readmisije; mogućnosti za integraciju kako povratnika, tako i migranata u naše društvo; implikacija “odliva mozgova” i strategija-načina njegove prevencije; potencijala “nove dijaspore”.

Svoje aktivnosti u ovoj oblasti BFPE će realizovati u bliskom partnerstvu i razumevanju sa Grupom 484, poštujući akumuliranu ekspertizu kojom ova organizacija raspolaže; te Programom Ujedinjenih Nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji i GIZ.

U ovoj programskoj oblasti BFPE će nastupati prvenstveno kao **nezavisni istraživački centar** (eng. *think-tank*).

² Dostupno na linku <http://www.unhcr.org/pages/4a16aac66.html>

³ Generacijom pretežno visokoobrazovanih migranata koji su se iselili iz Srbije u zemlje Zapadne Evrope i Severne Amerike nakon 1991. godine.

4. Političko i društveno uključivanje ugroženih grupa

Društvene grupe ne moraju nužno biti manjinske da bi bile ugrožene, diskriminisane ili uskraćene u odlučivanju. Svedoci smo okolnosti u kojima pripadnici velikih, pa i većinskih delova društva ne poseduju ravnopravne uslove za donošenje društveno relevantnih odluka, učešće u političkom životu u državi, ali i svojoj opštini. Linije diskriminacije su mnogostruke, te se tako osoba može naći u nepovoljnoj poziciji na osnovu svojih fizičkih ili nacionalnih obeležja, ili mesta prebivališta.

BFPE drži da su lokalna zajednica, kao i država Srbija, entiteti koji u javnoj sferi na jednakoj osnovi uključuju sve građanke i građane, bez obzira na njihove ostale karakteristike.

BFPE tradicionalno promoviše poboljšanje nejednake početne pozicije u kojoj se nalaze žene, Romi, mladi, kao i stanovnici nerazvijenih sredina. Otvaranje prilika za jednako učešće ovih grupa u političkom procesu i odlučivanju, na tržištu rada, kao i u institucijama obrazovanja svih nivoa vidimo kao nužan uslov za konsolidaciju demokratije i stvaranje istinski otvorenog društva. Takođe, držimo da je nužno postojanje dovoljne informisanosti i upućenosti donosilaca odluka o problemima koji se javljaju prilikom učešća navedenih grupa.

Ovde BFPE nastupa u **ulozi javnog zagovaranja i spajanja zainteresovanih strana** (eng. *public advocacy and matchmaking of stakeholders*).

5. Suočavanje sa budućnošću

Za najznačajniji, a u najvećoj meri zanemaren dugoročan izazov budućnosti Srbije, regiona (i čitavog čovečanstva uostalom) BFPE smatra klimatske promene, koje su u našem tumačenju direktno uzrokovane zagađenjem životne sredine, za koje je opet odgovoran čovek. Ovom globalnom problemu Srbija se na nivou politike obraća, pre svega, u okviru poglavlja 27 (životna sredina) i poglavlja 15 (energetika). Za nas je ovde od izuzetnog značaja podizanje svesti donosilaca odluka i njihova spremnost da se posvete ovom problemu.

Gradeći na ranijim uspesima, BFPE će, zajedno sa Centrom modernih veština, nastaviti da deluje kao neformalni sekretarijat Zelene poslaničke grupe. Isto tako, BFPE će

sprovoditi aktivnosti u okviru projekta Cirkularne ekonomije, u sadejstvu sa tzv. IMPACT projektom GIZ-a.

U dogovoru sa Evropskim pokretom u Srbiji, BFPE je načelno spreman da nastavi sa koordiniranjem radne grupe 15 (posvećene energetici) Nacionalnog konventa za pristupanje Srbije EU.

Ovde će BFPE nastupati kao **posrednik u umrežavanju ključnih aktera** (eng. *matchmaker for stakeholders*).

BFPE može samo izuzetno, kada je to u opštem interesu - i to ne u ulozi nosioca aktivnosti - izlaziti iz okvira navedenih programa. BFPE će i tada, kao što to uvek čini, nastupati u dobroj veri, ceneći stručnost i senioritet drugih organizacija koje su postigle vredne rezultate u datoj oblasti, onda kada proceni da svojim delovanjem može doprineti poboljšanju situacije.

Po isteku navedenog perioda, biće pripremljena nova programska izjava i podneta na razmatranje i usvajanje izvršnom odboru BFPE.

Redovni narativni izveštaj izvršnom odboru, za čiju je pripremu zadužen direktor programa BFPE, biće organizovan - izložen sledeći navedene programske celine.

U Beogradu, 10. juna 2016.

Predsednica BFPE

Sonja Liht